

20.5.2013

B7-0232/2013

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Bangladeshin työoloista sekä terveys- ja turvallisuusnormeista äskettäisten tehdaspalojen ja rakennuksen romahtamisen jälkeen
(2013/2638(RSP))

Jean Lambert, Franziska Keller, Barbara Lochbihler, Marije Cornelissen, Karima Delli, Yannick Jadot, Malika Benarab-Attou, Elisabeth Schroedter, Nicole Kiil-Nielsen, Raül Romeva i Rueda, Franziska Katharina Brantner, Ulrike Lunacek, Ana Miranda, Sven Giegold, Claude Turmes, Judith Sargentini, Helga Trüpel, Nikos Chrysogelos
Verts/ALE-ryhmän puolesta

B7-0232/2013

Bangladeshin työoloista sekä terveys- ja turvallisuusnormeista äskettäisten tehdaspalojen ja rakennuksen romahtamisen jälkeen (2013/2638(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Bangladeshista ja erityisesti 17. tammikuuta 2013¹ ja 6. syyskuuta 2007² ja 10. heinäkuuta 2008³ antamansa päätöslauselmat,
- ottaa huomioon 25. marraskuuta 2010 antamansa päätöslauselmat ihmisoikeuksista sekä sosiaali- ja ympäristönormeista kansainvälisissä kauppasopimuksissa⁴ ja yritysten yhteiskuntavastuusta kansainvälisissä kauppasopimuksissa⁵,
- ottaa huomioon Euroopan yhteisön ja Bangladeshin kansantasavallan välisen kumppanuutta ja kehitystä koskevan yhteistyösopimuksen⁶,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Catherine Ashtonin ja Euroopan unionin kauppapolitiikasta vastaavan komission jäsenen Karel de Guchtin 30. huhtikuuta 2013 antaman yhteisen julkilausuman Bangladeshissa hiljattain tapahtuneen rakennuksen romahtamisen johdosta,
- ottaa huomioon ILO:n työterveyden ja työturvallisuuden edistämispuitteita koskevan yleissopimuksen (2006, C-187) ja työturvallisuutta ja -terveyttä koskevan yleissopimuksen (1981, C-155), joita Bangladesh ja Pakistan eivät ole ratifioineet, sekä niihin liittyvät suositukset (R-197); ottaa huomioon myös ammattien tarkastusta koskevan yleissopimuksen (1947, C-081), jonka Bangladesh on allekirjoittanut, ja siihen liittyvät suositukset (R-164),
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Yritysten yhteiskuntavastuuta koskeva uudistettu EU:n strategia vuosiksi 2011–2014” (COM(2011)0681),
- ottaa huomioon aiheesta ”Yritysten yhteiskuntavastuu: tilivelvollinen, avoin ja vastuullinen yritystoiminta sekä kestävä kasvu”⁷ ja aiheesta ”Yritysten yhteiskuntavastuu: yhteiskunnan etujen sekä kestävä ja osallistavan elpymisen edistäminen”⁸ 6. helmikuuta 2013 antamansa päätöslauselmat,

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0027.

² EUVL C 187 E, 24.7.2008, s. 240.

³ EUVL C 294 E, 3.12.2009, s. 77.

⁴ EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

⁵ EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

⁶ EYVL L 118, 27.4.2001, s. 48.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0049.

⁸ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0050.

- ottaa huomioon yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat Yhdistyneiden kansakuntien suuntaviivat, joilla luodaan sekä hallituksille että yrityksille puitteet ihmisoikeuksien puolustamiseksi ja kunnioittamiseksi ja joille ihmisoikeusneuvosto antoi tukensa kesäkuussa 2011,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että EU:n ja Bangladeshin suhteet ovat olleet pitkään hyvät muun muassa kumppanuutta ja kehitystä koskevan yhteistyösopimuksen seurauksena;
 - B. ottaa huomioon, että Bangladeshista on tullut Kiinan jälkeen maailman toiseksi suurin vaatteiden viejä, jossa vaatealan palkat ovat pienimmät, että tekstiiliteollisuuden osuus maan viennistä on 80 prosenttia ja että EU on sen tärkein vientimarkkina; ottaa huomioon, että tuotannon paineet kansainvälisillä tekstiilimarkkinoilla, joilla alhaiset kustannukset ja nopeat toimitukset ovat ratkaisevia, tekevät Bangladeshin työvoimasta erityisen haavoittuvan;
 - C. ottaa huomioon, että yli 1 000 ihmistä sai surmansa ja 2 500 loukkaantui Dhakan ulkopuolella Savarissa sijainneen vaatehtaista muodostuneen Rana Plaza -rakennuskompleksin sortumisen seurauksena 24. huhtikuuta 2013;
 - D. ottaa huomioon, että sortunut rakennus oli laittomasti rakennettu eikä täyttänyt turvallisuusvaatimuksia; ottaa huomioon, että tehtaan johtajat vaativat työntekijöitä palaamaan takaisin työpaikalle siitä huolimatta, että rakennuksen seinässä oli havaittu halkeamia jo edellisenä päivänä ja insinööri, jolta oli pyydetty asiasta lausuntoa, oli varoittanut päästävästä ihmisistä takaisin rakennukseen;
 - E. ottaa huomioon, että tätä tuhoa edelsi Ashulian teollisuusalueella marraskuussa 2012 tapahtunut Tazreen Fashion -tehtaan tulipalo, jossa kuoli pitkälti yli 100 työntekijää ja moni loukkaantui, ja että 8. toukokuuta 2013, vain muutama päivä Savarissa tapahtuneen katastrofin jälkeen, kahdeksan ihmistä sai surmansa Dhakassa Mirpurin alueella sattuneen Tung Hai -vaatehtaan tulipalossa;
 - F. ottaa huomioon, että vaikka maan sisäministeriön ja työministeriön toimintaa käsittelevän parlamentin pysyvän valiokunnan muodostama hallituksen tutkintavaliokunta tuli päätelmään, jonka mukaan Tarzeen-tehtaan omistajaa vastaan on nostettava rikossyyte anteeksiantamattomasta leväperäisyydestä, häntä ei ole pidätetty; ottaa huomioon, että Bangladeshin korkeimmalle oikeudelle jätettiin 28. huhtikuuta 2013 vetoamus, jossa viranomaisia syytettiin toimetttömyydestä ja vaadittiin tehtaan omistajan pidätystä; ottaa huomioon, että Rana Plaza -tehtaan tapauksessa tehtaan omistajat ja rakennuksen omistajat on pidätetty ja heidät on asetettu rikossyytteeseen;
 - G. ottaa huomioon, että ainakin kaksi ihmistä sai surmansa jalkinehtaan katon romahdettua Kambodžassa Kampong Speun maakunnassa 16. toukokuuta 2013;
 - H. ottaa huomioon, että kaikissa näissä onnettomuuksissa uhrien suuren lukumäärän syynä on pidetty ennen kaikkea vähimmäisturvatoimien puuttumista, lainvastaisia ja toimimattomia kiinteistöjä sekä työntekijöiden oikeuksien puutetta, jonka vuoksi he eivät ole voineet puolustaa omia etujaan;

- I. ottaa huomioon, että Bangaleshin lehtitietojen mukaan Bangladeshissa on ainoastaan 51 tarkastajaa, joiden tehtävänä on valvoa arviolta 5 000:ta valmisvaatealan tehdasta ja muita maan teollisuuslaitoksia;
- J. ottaa huomioon, että vaikka kansainvälisen työoikeusfoorumin tietojen mukaan yli 600 vaatetusalan työntekijää on kuollut Bangladeshin tehdaspaloissa vuodesta 2005, ihmisoikeusjärjestöjen raporttien mukaan yhtäkään tehtaan omistajaa tai johtajaa ei ole asetettu syytteeseen;
- K. ottaa huomioon, että tiettyjen länsimaisten vähittäiskauppojen haluttomuus tunnustaa, että kyseiset tehtaat valmistivat niiden myymiä vaatteita, osoittaa avoimuuden ja vastuullisuuden puutetta kansainvälisen tekstiiliteollisuuden toimitusketjussa;
- L. ottaa huomioon, että globalisoituneen talouden entistä nopeampi vauhti sekä vaatetus- ja jalkinealan tuotannon ja kulutuksen entistä suurempi teho luovat kestäväntöntä painetta tuotanto- ja työvoimakuluihin ja verottaa työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä tavalla, jota on mahdoton hyväksyä; ottaa huomioon, että Bangladeshin hallituksen antamien tietojen mukaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa vaatekustannukset ovat vähentyneet 20 prosentilla vuodesta 2005;
- M. ottaa huomioon, että mykypäivänä tekstiilien ja vaatteiden tuotanto on maailman toiseksi suurin elinkeinoala kaupan merkittävyyden näkökulmasta; ottaa huomioon, että tekstiiliteollisuuden katsotaan olevan yksi saastuttavimmista teollisuudenaloista; ottaa huomioon, että kehruu, kudonta ja teollisten kuitujen tuotanto heikentää ilmanlaatua, kankaan värjäämiseen ja painantaan kuluu huomattavia määriä vettä ja kemikaaleja ja niistä vapautuu ilmakehään lukuisia helposti haihtuvia aineita, jotka ovat erityisen haitallisia työntekijöiden, kuluttajien ja ympäristön kannalta;
- N. ottaa huomioon, että Bangladesh myy vuosittain seitsemän miljardia vaatekappaletta länsimaisille tuotemerkeille ja työntekijöiden oikeuksia ajavan Worker Rights Consortium -järjestön mukaan kunkin vaatekappaleen hinta nousisi alle kymmenen senttiä, jos maan 5 000 vaatetehtaan turvallisuusvaatimukset nostettaisiin vastaavien länsimaisten vaatimusten tasolle viiden vuoden kuluessa;
- O. katsoo, että eurooppalaiselta loppuasiakkaalta vähittäiskauppojen kautta tehtaiden johdolle ja hallituksille kaikilla tuotanto- ja toimitusketjun tasoilla ulottuvaan yhteiseen vastuuseen kuuluu, että toteutetaan toimia työ- ja turvallisuusnormien parantamiseksi vaatetusallalla niin, että työntekijät saavat siitä edun;
- P. ottaa huomioon, että epäinhimilliset työolot, työntekijöiden riisto ja ympäristötuhot eivät rajoitu tiettyihin maapallon alueisiin tai tiettyihin teollisuudenaloihin vaan niihin on puututtava maailmanlaajuisesti, mistä on osoituksena Kreikassa Manoladan kylässä 17. huhtikuuta 2013 sattunut dramaattinen välikohtaus, jossa maatilan työnjohtajat ampuivat ja haavoittivat 28:aa mansikanpoimijaa, joista suurin osa oli kotoisin Bangladeshista, koska nämä olivat vaatineet kuuden kuukauden palkkasaataviaan;
- 1. ilmaisee syvän surunsa ihmishenkien menetyksistä ja monista loukkaantumisista Rana Plaza -tragediassa, joka on yksi kaikkien aikojen tuhoisimmista

teollisuusonnettomuuksista, ja ilmaisee osanottonsa loukkaantuneille, vammautuneille ja henkensä menettäneille sekä läheisiään menettäneille perheille;

2. kehottaa eurooppalaisia vähittäiskauppiaita, joiden tilauksia käsiteltiin sortumisen sattuessa, tukemaan paikallisviranomaisia ja asiaankuuluvia työmarkkinajärjestöjä asianmukaisen ja avoimen korvausjärjestelmän luomiseksi uhreille ja heidän perheilleen sekä rahoittamaan tällaista järjestelmää; katsoo, että tällaisella järjestelmällä olisi katettava tulojen menetykset ja vahingot loukkaantuneille ja menehtyneiden perheille ja tarjottava ilmainen lääketieteellinen kuntoutus loukkaantuneille sekä huolenpito ja koulutus kuolleiden työntekijöiden huollettaville perheenjäsenille;
3. pitää myönteisenä ammattiliittojen, kansalaisjärjestöjen ja monikansallisten tekstiilivähittäiskauppioiden tekemää Bangladeshin palo- ja rakennusturvallisuussopimusta, joka saatiin päätökseen 15. toukokuuta 2013 ja jolla pyritään parantamaan tuotantolaitosten turvallisuusnormeja (se kattaa myös järjestelyt, joilla tällaiset toimenpiteet rahoitetaan) sekä erityisesti perustamaan riippumaton tarkastusjärjestelmä, joka kattaa myös julkiset raportit sekä pakolliset korjaukset ja uudistukset, tukemaan aktiivisesti sellaisten terveyst- ja turvallisuuslautakuntien perustamista, joihin osallistuu kunkin tehtaan työntekijöiden edustajia; kehottaa kaikkia muita asianomaisia tekstiilituotemerkkien edustajia tukemaan näitä toimia, myös Walmart- ja Gap-tekstiilivähittäiskauppiaita, jotka kieltäytyvät edelleen tekemästä sitovia sopimuksia;
4. pitää myönteisenä hallituksen, työnantajien, työntekijöiden ja ILO:n toimintasuunnitelmaa, jonka ne hyväksyivät 4. toukokuuta 2013 ja joka velvoittaa osapuolia erityisesti uudistamaan työläinsäädäntöä, jotta työntekijät voivat perustaa ammattiliittoja ja osallistua työehtosopimusneuvotteluihin, ja tarkistamaan kaikkien toiminnassa olevien vientiin suuntautuvien valmisvaatealan tehtaiden turvallisuuden Bangladeshissa vuoden 2013 loppuun mennessä sekä siirtämään vaaralliset tehtaat ja palkkaamaan satoja uusia tarkastajia;
5. toivoo, että toimintasuunnitelma pannaan täytäntöön kaikilta osin; pitää tässä yhteydessä myönteisenä Bangladeshin hallituksen päätöstä korottaa vähimmäispalkkaa tulevana viikkoina, millä on vaikutusta noin neljän miljoonan ihmisen tuloihin, joista suurin osa on naisia, ja kehottaa Bangladeshin hallitusta sakottamaan yrityksiä, jotka maksavat lainsäädännössä määrättyä vähimmäispalkkaa pienempää palkkaa; kannustaa hallitusta tarkistamaan jatkossakin vähimmäispalkkaa, jotta se saavuttaa toimeentuloon riittävän palkan tason; odottaa, että työnantajajärjestöt kunnioittavat sitoumustaan sijoittaa uudelleen työntekijät, jotka ovat joutuneet työttömiksi onnettomuuksien seurauksena, sekä kuntoutuneet työntekijät, ja kehottaa hallitusta lisäksi säätämään lakeja, joiden avulla ammattiyhdistysten jäseniä voidaan suojella työstä erottamiselta sen seurauksena, että he ovat osallistuneet lainmukaiseen ammattiyhdistystoimintaan;
6. suhtautuu myönteisesti toimiin, joita Bangladeshin hallitus on toteuttanut uhrien ja heidän perheidensä tukemiseksi ja kuolonuhrien korkeasta lukumäärästä vastuussa olevien saattamiseksi oikeuden eteen; kehottaa viranomaisia vaatimaan, että yritysten johto asettaa saataville kaikkien tuhoista kärsimään joutuneiden työntekijöiden nimet, ja takaamaan

kaikille uhreille mahdollisuuden käyttää oikeuskeinoja, jotta nämä voivat vaatia korvauksia;

7. kehottaa kaikkia yrityksiä, erityisesti vaatemerkkien valmistajia, jotka tekevät sopimuksia tai alihankintasopimuksia tehtaiden kanssa Bangladeshissa ja muissa maissa, noudattamaan kaikilta osin yritysten yhteiskuntavastuuta koskevia kansainvälisesti tunnustettuja normeja ja erityisesti OECD:n hiljattain päivitettyjä toimintaohjeita monikansallisille yrityksille, YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta, ISO 26000 -ohjestandardia yritysten yhteiskuntavastuusta, ILO:n kolmenkeskistä julistusta monikansallisten yritysten ja sosiaalipolitiikan periaatteista sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia YK:n suuntaviivoja ja tutkimaan kriittisesti niiden tuotantoketjuja, jotta voidaan varmistaa, että niiden tuotteita valmistetaan ainoastaan tehtaissa, jotka noudattavat täysimääräisesti turvallisuusvaatimuksia ja työntekijäoikeuksia;
8. toteaa, että vaatetusalan työmahdollisuudet ovat auttaneet miljoonia köyhiä maaseudun naisia Bangladeshissa ja muualla pakenemaan puutetta ja riippuvuutta miesten antamasta tuesta; katsoo kuitenkin, että tiettyjen turvallisuus- ja työnormien vähimmäistason olisi oltava maailmanlaajuisena sääntönä myös unionissa; kehottaa erityisesti Bangladeshin hallitusta valvomaan, että kaikki valmistajat noudattavat vuoden 2006 työlakia;
9. katsoo, että kuluttajien lopputuotteista maksamien hintojen korottaminen saattaa olla välttämätön edellytys sille, että parannuksia saadaan aikaan, ja toteaa, että on aika ryhtyä neuvottelemaan vaatetusalan vähimmäispalkasta maailmanlaajuisesti; katsoo, että on aiheellista ottaa huomioon tekstiilialan työntekijöiden tilanteen parantamista koskevat ehdotukset, kuten Nobelin rauhanpalkinnon voittajan Muhammad Yunusin esittämän ehdotuksen perustaa työntekijöiden hyvinvointia edistävä rahasto;
10. kehottaa neuvostoa ja komissiota sisällyttämään kaikkiin unionin allekirjoittamiin kahdenvälisiin kauppaa- ja investointisopimuksiin yrityksen yhteiskuntavastuuta koskevan velvoittavan lausekkeen, joka perustuu kansainvälisesti määriteltyihin yrityksen yhteiskuntavastuuta koskeviin periaatteisiin, jotka on määritelty kansainvälisesti muun muassa vuonna 2010 päivitettyissä OECD:n suuntaviivoissa sekä ILO:n, EU:n ja YK:n määrittelemissä normeissa (erityisesti yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevissa YK:n suuntaviivoissa); ehdottaa, että tällä lausekkeella yhdenmukaistettaisiin voimassa olevat normit ja käsitteet, jotta voidaan varmistaa vertailtavuus ja oikeudenmukaisuus, ja että siihen sisällytettäisiin toimenpiteitä näiden periaatteiden seuraamista ja tehokasta täytäntöönpanoa varten unionin tasolla;
11. kehottaa neuvostoa ja komissiota ottamaan käyttöön lainsäädäntöä, jolla veloitetaan yrityksiä, jotka haluavat unionin lainsäädäntöä noudattaen toimia unionin markkinoilla, toimittamaan tiedot tuotteidensa toimitusketjun kaikista vaiheista noudattaen yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia YK:n suuntaviivoja, joihin sisältyy tuotantolaitokseen asti ulottuva toimitusketjun seurattavuus, ja odottaa komission tiedonantoa asiasta;
12. pitää myönteisenä komission aikomusta tukea Bangladeshia työterveyden ja -turvallisuuden sekä yritysten yhteiskuntavastuun parantamisessa;

13. pyytää, että jatkossa unionin kolmansien maiden kanssa tekemissä kauppasopimuksissa työterveys ja -turvallisuus saisivat näkyvämmän aseman osana ihmisarvoista työtä koskevaa ohjelmaa ja että unioni antaisi teknistä tukea näiden määräysten täytäntöön panemiseksi;
14. vaatii oikeudellisen yhteistyöjärjestelmän perustamista unionin ja kahdenväliset kauppasopimukset allekirjoittaneiden kolmansien maiden välille, jotta uhrien oikeussuoja voitaisiin taata siinä maassa, jossa monikansalliset yritykset tai niiden tytäryhtiöt ovat rikkoneet sosiaali- tai ympäristölainsäädäntöä tai laiminlyöneet yrityksen yhteiskuntavastuun piiriin kuuluvia toimia tai oikeudenmukaisia vaihtokäytäntöjä, ja jotta voidaan tukea sellaisten kansainvälisten oikeudellisten menettelyjen käyttöönottoa, joilla tarvittaessa varmistetaan lakia rikkovien yritysten rankaiseminen;
15. tuomitsee voimakkaasti siirtotyöläisiin kohdistuneet väkivaltaiset hyökkäykset Kreikassa Manoladan kylässä ja ilmaisee myötätuntonsa uhreja kohtaan; pitää myönteisinä Kreikan viranomaisten toteuttamia toimia saattaa lainrikkijat asianmukaisesti oikeuden eteen ja turvata uhrien mahdollisuus oikeussuojakeinoihin; kehottaa komissiota tukemaan Kreikan viranomaisia kaikin mahdollisin keinoin näiden pyrkimyksissä torjua ulkomaalaisvihamielisen toiminnan aaltoa ja siihen liittyviä pahoinpitelyjä, jotka ovat tällä hetkellä ajankohtaisia Kreikassa;
16. kannustaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa sekä unionin kauppapolitiikasta vastaavaa komission jäsentä De Guchtia sisällyttämään ILO:n keskeisten työterveys- ja työturvallisuustarkastuksia sekä yhdistymisvapautta koskevien vaatimusten ratifioinnin Bangladeshin kanssa käytäviin keskusteluihin, joissa käsitellään unionin yleiseen tullietuusjärjestelmään pääsyn jatkamista;
17. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Bangladeshin hallitukselle ja parlamentille sekä ILO:n pääjohtajalle.